

RPG-distrikt Småland-Öland

Nätverket
**”KPR lyssnar
på oss!”**

Vårdföretagarna, som är en arbetsgivar- och branschorganisation, presenterar i ett dokument djupintervjuer bland chefer inom äldreomsorgen (socialchef, äldreomsorgschef, förvaltningschef, enhetschef etc). Intervjuerna har genomförts i 54 kommuner. Bland de kommuner som nämns i dokumentet är Gnosjö, Jönköping, Kalmar, Nybro, Nässjö, Vaggeryd och Växjö. Med hjälp av dessa intervjuer genomförs en omvärldsanalys.

Stora utmaningar inför framtiden

Den demokratiska förändringen innebär att antalet äldre ökar samtidigt som man lever längre. De utmaningar som välfärdssamhället står inför är ofta långt ifrån det som diskuteras i den politiska debatten, konstaterar Vårdföretagarna.

Framtidens äldreomsorg är beroende av skattemedel och effektivare verksamhet för att upprätthålla välfärden. Samtidigt är det brist på medarbetare och kompetens inom omsorgen. Det saknas platser på äldreboenden och för många är ensamheten ett stort problem.

Några förslag och utmaningar, enligt rapporten:

- Renodla hemtjänstens olika delar utifrån omsorg och integritet

Välfärdsteknologin ses som en stor möjlighet för att effektivisera vården. Men detta kommer inte att räcka. Det behövs processtyrda verksamheter som ger större flexibilitet. Man skulle exempelvis kunna erbjuda tillsvidare tjänster som har formen av rörliga tjänster.

Utbildad vårdpersonal bör mer arbeta med mer renodlad hemtjänst för att utnyttja kompetensen på ett bättre sätt. Äldre bör lära sig att tillgodogöra sig det som redan finns på marknaden så som näthandel eller rut-tjänster.

- Bygg bostäder dit aktiva pensionärer vill flytta innan de blir för gamla

För att klara av omsorgen bör de äldre kunna bo kvar hemma så länge som möjligt. Trygghetsbostäder attraherar inte "unga äldre" av den anledningen att de känner sig gamla om de flyttar dit. Bostadsbolagen behöver arbeta med att utveckla former för gemenskap och samhörighet.

- Låt äldre testa välfärdsteknologi

Välfärdsteknologi är en förutsättning för att kunna höja livskvalitén och samtidigt effektivisera verksamheten. Tekniken finns men utmaningen är att införa den. För att lyckas måste äldreomsorgen erbjuda och låta de äldre och testa ny teknik.

- Skapa möjligheter för de som vill byta karriär

Äldreomsorgen kämpar med att attrahera kompetent personal och allt tyder på att det blir ännu svårare i framtiden. Äldreomsorgen anses inte attraktivt och haft ett negativt rykte. Äldreomsorgen måste idag ta hand om betydligt sjukare människor än för tio år sedan. Detta ställer högre krav på kompetens samtidigt som det kan skapa möjligheter för fler karriärvägar, exempelvis specialiseringar inom olika sjukdomar som nutrion, hälsa, digitala hjälpmedel osv.

- Utveckla arbetsformer där de äldre kan styra hemtjänsten utifrån egna önskemål

Tilldelade hemtjänsttimmar bör inte detaljstyras utan den äldre ska kunna disponera sina timmar på ett friare sätt efter behov och eget önskemål. Antalet äldre med sociala behov ökar, men det finns osäkerhet vilket ansvar kommunen har. Här behövs hjälp av frivilligorganisationerna, bostadsbolagen och vägledning från politikerna.

Det finns behov av nischer inom särskilt boende och hemtjänst, exempelvis utifrån intressen, kultur, språk eller bekvämlighet. Privata aktörer upplevs driva denna utveckling och detta uppfattas som positivt.

- Sektionschef:

Förläng kvarboende i nuvarande boende genom att arbeta förebyggande, skapa träffpunkter som gör att de äldre känner sig delaktiga av samhället.

- Vård- och omsorgschef:

En del ser ett arbete inom vården som ett sista alternativ och söker sig inte hit för att de vill arbeta med människor. Detta är problematiskt ur rekryteringssynpunkt då vi söker engagerade medarbetare.

- Sektorschef:

Vi har ett ansvar att berätta vad digitalisering av vården handlar om, att det inte tar jobben utan istället innebär att äldre klarar mer själva, exempelvis den personliga vården.

- Områdeschef:

Vi är duktiga på att prata om etik med teknik, men inte etik med människor.

Teknik ifrågasätts ofta ur ett etiskt perspektiv och underförstått eller uttalat så menar man då oftast att det är mer etiskt med personal utan att ha en uppfattning om den personens etiska förhållningssätt.

- Sektorschef:

Varför finns inte fler alternativa boendeformer för äldre så att de kan göra sina val mycket tidigare. I dag väljer man inte.

- Chef i vård- och omsorgsförvaltning:

Måste alla vara utbildade undersköterskor? Servicetjänster kan göras av andra yrkesgrupper som inte behöver arbeta i omsorgen. Då utnyttjas kompetensen bättre.

Läs mer:

Sammanfattningen bygger på dokumentet *Fem utmaningar inom äldreomsorgen*, Vårdföretagarna och ingår i en omvärldsanalys.

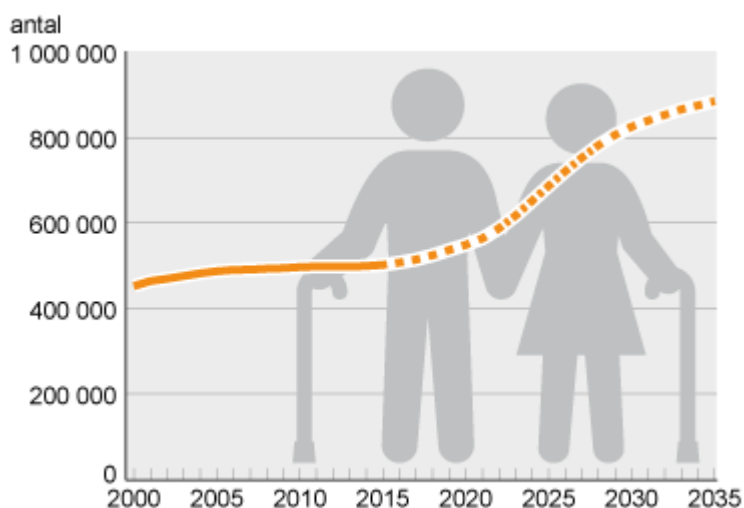
I rapporten efterlyser man mer samverkan mellan olika intressegrupper, exempelvis bör kommuner och privata aktörer söka samarbete.

Statistiska Centralbyrån (SCB) redovisar följande framtidsprognos:

Sedan år 2000 har antalet personer som är 80 år eller äldre ökat med cirka 10 procent, vilket är i ungefär samma omfattning som den övriga befolkningen. Nu när den stora gruppen 40-talister blir äldre står vården, och framförallt äldreomsorgen, inför en stor utmaning. Mellan åren 2015 och 2035 väntas gruppen som är 80 år eller äldre öka med 76 procent, från cirka 500 000 personer till närmare 890 000. För att klara av vård och omsorg enligt dagens nivå krävs en omfattande expansion av äldreomsorgen.

Antalet 80+ år kommer att öka

Antal personer 80 år eller äldre 2000–2014 samt prognos 2015–2035

Utrikes födda utgör en allt större del av de vård- och omsorgsutbildade.